

Slovo k povzbuzení na úterý 24. března 2020...  
Biblická čtení: Ez 47,1-9.12; Ž 46; Jan 5,1-3a.5-16

Milé sestry, milí bratři,

to, co obě dnešní biblická čtení (a tentokrát i spolu s žalmem) spojuje, je téma vody, velkého a častého biblického motivu. Na mnoha místech v Písmu je voda – pro své přirozené vlastnosti – znamením Boží milosti, která – podobně jako voda – padá shůry, dává život, osvěžuje, uzdravuje a očišťuje. Voda je tak znamením neviditelného Božího Ducha, Dárce života, který se životadárně rozlévá po celé zemi i v nitru člověka. Voda tekoucí z probodeného boku Syna. Kde je voda, tam je život, a to i ten Boží.

První čtení z proroka Ezechiela před námi rozvinulo vidění chrámu, zpoza něhož vytéká voda, nakonec mohutná řeka, která uzdravuje a přináší život: proměňuje slané (a pro člověka nepoživatelné, ba smrtonosné) vody ve vody živé a sladké, je plná života a dává vzrůst a plodit léčivé ovoce všem stromům, k nimž se řeka dostane. V žalmu jsme slyšeli o proudech bystřin přinášejících radost a pevnost Božímu městu. V evangeliu to bylo svědectví o uzdravení chromého u rybníka Bethzatha (v překladu něco jako „Dům milosrdenství“).

Onen „rybník“ byla jedna z nádrží, z níž se čerpala voda pro jeruzalémský chrám. V některých starých rukopisech Nového zákona je ještě toto vysvětlení (to jsou ony vynechané verše 3b a 4): „Čekali (myšleno ti všichni nemocní), až se voda začne vlnit. Čas od času totiž sestupoval do rybníka anděl Páně a rozvířil vodu. Kdo se pak do vody po rozvíření dostal první, uzdravil se, ať byl stížen jakoukoli nemocí.“ To dodává evangelijnímu svědectví na plasticitě. Není asi až tak těžké si představit řadu různě nemocných, slepých a chromých, jak se zdržují poblíže nádrže a na tento podivuhodný jev „víření vody“ čekají, jak se pak jeden přes druhého hrnou k vodě, když se začne dít, aby tam byli první, a jaká je asi radost jednoho uzdraveného a jak velké zklamání všech ostatních. A do toho ten náš nemocný, zjevně chromý, pokoušející se už osmatřicet let do vody dostat jako první, jenže vždycky ho někdo jiný předběhne. Ne proto, že by ten jiný, šťastnější poctivě „vystál frontu“, ale protože je prostě pohyblivější, anebo má rychlejší nosiče...

Náš nemocný možná neměl na vybranou, možná stále doufal, to nevíme. V každém případě přichází právě k němu sám Pán Ježíš a uzdravuje ho, a to napřímo, bez vody. To je velmi důležitý moment. Jestliže voda se svými účinky je v Písmu svatém – mimo jiné – velmi často nějakým předobrazem či přímo obrazem křtu (tak můžeme také interpretovat vodu vytékající z chrámu, z chrámu Kristova těla, církve), tak nyní máme před sebou svědectví o daru uzdravení i bez křtu, mimo „svátostný režim“. Nemocný je uzdraven (i s obvyklým Kristovým dodatkem „už nehřeš“), aniž by se ponořil do vody, do které by sestoupil anděl Páně (i to je krásný obraz: svěcení křestní vody).

Celou scénu tak můžeme také číst jako jakýsi „novozákonní prototyp“ skutečnosti, že Pán Ježíš může dávat svou uzdravující milost i bez vody křtu, potažmo bez konkrétní svátosti. To nijak a v žádném případě neumenšuje jedinečnost Kristovy přítomnosti v nich (a ostatních vnímatelných podobách křesťanství), ale prostě ukazuje na skutečnost, že Kristus může dávat svou milost, své uzdravení a požehnání i mimo ně. Pořád je to totiž ten samý Pán Ježíš (ten, který v podobě „anděla Páně“ sestupoval do vody, i ten, který přímo přišel k našemu nemocnému).

Ať už to byla či nebyla velká touha nemocného sestoupit do vody aspoň jednou jako první, která Pána Ježíše pohnula k tomu, aby uzdravil právě jej (středověcí systematici by v nemocného touze totiž četli potřebné *votum*, touhu po křtu), v každém případě tak učinil, a to je pro nás zásadní, zvláště v nynější situaci. Ano, svátosti jsou naprosto jedinečné a ničím nenahraditelné, jsou výsostnou přítomností Pána Ježíše mezi námi, ale prostě nastávají situace, kdy k nim nemůžeme, anebo aspoň ne v takové míře, jak jsme byli zvyklí. A právě tehdy je dobré si připomenout, že jde především o samotného Pána Ježíše, nejen o jeho

největší možnou přítomnost (v eucharistii), a že pokud se s ním setkáme jinak, pokud ho necháme k sobě přijít, může to – aspoň do určité míry – přinést podobné „účinky“, podobnou milost jako právě při přijímání svátostí (svatého přijímání). Vždyť právě to je smyslem onoho v těchto dnech tolikrát doporučeného „duchovního přijímání“.

Čerpejme tedy Boží milost jako proud řeky, čerpejme, jak můžeme. Ale hlavně čerpejme, aby i z našeho nitra mohly začít proudit prameny vody živé, abychom rostli v pevné stromy, zasazené u vodních proudů a přinášející ovoce, stromy, jejichž dobré ovoce mohou chutnat a v jejichž bezpečí se mohou skrýt i druzí, abychom svým životem mohli být aspoň trošku nástroji Božího uzdravení pro svět kolem sebe...